

CO MÁ ZAMĚŠTNANEC VĚDĚT O OCHRANĚ SVÉHO ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

§ ZÁKONY §

SMĚRNICE

PŘEDPISY

NORMY

VYHLÁŠKY

Požadavky na ochranu zdraví jsou obsaženy v řadě legislativních opatření a týkají se jak povinností a práv zaměstnanců, tak zaměstnavatelů. Dobrá informovanost o nich je jedním z předpokladů účinné prevence, jejímž cílem je zabránit, nebo alespoň snížit pravděpodobnost výskytu pracovních úrazů, rizik poškození zdraví a vytvářet příznivé pracovní podmínky pro pracovní pohodu, dobrou výkonnost a zachování zdraví po celou dobu produktivního věku. Další informace lze najít v legislativních opatřeních.

ZAMĚŠTNANEC - POVINNOSTI A PRAVA - ZAMĚŠTNAVATEL

- Informovat zaměstnavatele o případných nebezpečích poškození zdraví při práci.
- Dodržovat předepsané pracovní postupy a technologické požadavky, používat OOPP.
- Účastnit se zdravotních prohlídek, instruktáží o bezpečnosti práce a ochraně zdraví.
- V případě změny pracovní způsobilosti požadovat převedení na jinou práci, úpravu pracovní doby a způsobu střídání směn apod.

- Hlásit výskyt mimořádných situací (poruchy, selhání apod. technických zařízení), které mohou být příčinou ohrožení zdraví.
- Požadovat potřebné informace při inovacích, při změnách technologických postupů, při zavádění nových strojů apod. z hlediska ochrany zdraví.
- Požadovat dodržení hygienických limitů faktorů pracovního prostředí, jako je např.: osvětlení, mikroklimatické podmínky apod.

- Požadovat vybavení pracoviště mechanizačními prostředky, např. při manipulaci s těžkými břemeny.
- Nepoužívat alkoholické nápoje a jiné návykové látky, nekouřit na pracovišti, kde pracují také nekuřáci.
- Používat bezpečnostní technická zařízení, jako jsou různé kryty a zábrany na strojích, nevýřazovat je z provozu a hlásit jejich poruchy.

- Vyžadovat na zaměstnavateli informaci o řízích práce a jejím zařazení do kategorie.
- Vyžadovat, aby byly vytvořeny prostory a plošné požadavky dle příslušných předpisů.
- Vyžadovat, aby prostory (místnosti) pro odpočinek, pro osobní hygienu a stravování odpovídaly hygienickým předpisům, aby pracoviště byla pravidelně udržována, čistěna a vybavena prostředky pro poskytnutí první pomoci.
- Odmítnout práci, při níž hrozí riziko ohrožení zdraví.

- Vytvářet podmínky pro bezpečný výkon práce a nezávadné pracovní prostředí. Odstranit, nebo alespoň snížit rizika ohrožující zdraví. Soustavně kontrolovat stav jednotlivých pracovišť a provádět odpovídající preventivní opatření.

- Zajistit, aby každému zaměstnanci byla přidělena práce, jež odpovídá jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti (vstupní, pravidelné a následné prohlídky).
- Seznamovat zaměstnance s případnými riziky, zejména těhotné ženy, mladistvé. Informovat každého zaměstnance o tom, do jaké kategorie je jeho práce zařazena.

- Poskytovat bezplatně zaměstnancům osobní ochranné pracovní prostředky, mycí a dezinfekční prostředky, nápoje.
- Zajistit, aby při prostorovém vybavení a uspořádání pracovišť a působení fyzikálních faktorů (osvětlení, hluk, vibrace atd.), chemických faktorů (škodliviny v ovzduší atd.), včetně biologických ohrožení (infekční choroby apod.) byla v plném rozsahu realizována příslušná hygienická opatření.

- Zajistit, aby práce s azbestem, s chemickými karcinogeny byly prováděny pouze v kontrolovaných pásmech, aby v nich zaměstnanci nekonzumovali jídlo, nekouřili a měli pro odpočinek a jídlo zvláštní prostor.
- Organizovat práci tak, aby nedocházelo k jednostrannému či dlouhodobému tělesnému, smyslovému nebo psychickému přetěžování zaměstnanců (vhodný režim práce a odpočinku, střídání směn v nepřetržitých provezech, omezení noční práce, monotónní činnosti, nucené pracovní tempo apod.).

- Podporovat a umožňovat zvyšování odborné kvalifikace (školení, kurzy apod.).
- Vést evidenci o rizikových pracích (počet osob, pracovních směn, lékařských prohlídek, typ činnosti, expozice).
- Zpracovat havarijní plány, zajistit jejich pravidelné ověřování a nácvik.

ZDRAVÍ - PRACOVNÍ POKYTY - VÝKONNOST - PRODLOUŽENÍ PRODUKTIVNÍHO VĚKU

Legislativní opatření a nejdůležitější předpisy:

Zákon č. 262/2006 Sb. - Zákoník práce v platném znění ● Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách ● Zákon č. 258/2000 Sb. o veřejném zdraví v platném znění ● Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci v platném znění ● Vyhláška č. 432/2003 Sb., podmínky pro zařazování prací do kategorií, hodnoty biologických testů ● Vyhláška č. 180/2015 Sb., o zakázaných pracích a pracovištích, v platném znění.

Autor: MUDr. Jaroslav Baumruk, nerezce PhD. Oldřich Matoušek, CSC, obrázky: Dr. Karel Helmech, grafická úprava: Luděk Rohák, odpovědná redaktorka: Mgr. Dana Fragnerová. Vydal Státní zdravotní ústav, Šrobárova 48, Praha 10 za finanční podpory dotačního programu MZ ČR Národní program zdraví - projekty podpory zdraví pro rok 2008, projekt č. 9940, pro kampaň Move Europe - Evropa v pohybu. Realizoval GEOPRINT s.r.o., Krajníka 1110, Liberec. 1. vydání, Praha 2008. © Státní zdravotní ústav, NEPRODEJNE.